

ترجمہ
ہج الصباغہ
فی شرح نہج البلاغہ

نبوت خاصہ در نہج البلاغہ

جلد اول

علامہ حاج شیخ محمد تقی شیخ نوشتری رحمۃ اللہ علیہ

مترجم

سید علی محمد موسوی جزائری

سوشناسه: شوشتری، محمّد تقی، ۱۳۷۴، ۱۳۸۲.

عنوان قراردادای: نهج البلاغه، فارسی، شرح.

بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه، فارسی.

عنوان و نام پدیدآور: ترجمه بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه / محمّد تقی شیخ شوشتری؛ ترجمه علی محمد موسوی (جزائری).

مشخصات نشر: قم علی محمد موسوی (جزائری): بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری:

شابک: ج: ۱، ۴ - ۵۸۳ - ۹۶۴ - ۹۷۸، ج: ۲، ۹ - ۵۵۳ - ۱۴۳ - ۹۷۸ - ۶۰۰، ج: ۳، ۳ - ۵۵۳ - ۱۴۳ - ۹۷۸ - ۶۰۰

یادداشت: ج: ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۰) (فیبا).

یادداشت: ج: ۳ (چاپ اول: ۱۳۹۱) (فیبا).

یادداشت: ناشر جلد دوم و سوم جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی است.

یادداشت: عنوان دیگر: بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه.

یادداشت: کتابخانه.

مضمرجات: ج: ۱، توحید در نهج البلاغه، ج: ۲، آفرینش و نبوت عامه، ج: ۳، نبوت خاصه.

عنوان دیگر: بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه.

موضوع: علّی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه - نقد و تفسیر.

موضوع: علّی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه - توحید.

موضوع: توحید.

موضوع: شیعه امامیه - خداشناسی.

شناسه افزوده: جزائری، علی محمد، مترجم.

شناسه افزوده: علّی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه، شرح.

شناسه افزوده: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، بوستان کتاب قم.

شناسه افزوده: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی.

رده‌بندی تنگ: ۱۷۷ - ۹۰۴۱ ب ۹ ش ۲۸۸/۰۲ BP

رده‌بندی درونی: ۶۹۷/۹۵۱۵

شماره کتابشناسی: ۱۳۴۴۴

ترجمه نهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه

نبوت خاصه در نهج البلاغه

ج ۳

- مؤلف: علامه حاج شیخ محمد تقی شیخ شوشتری رحمته الله
- مترجم: سید علی محمد موسوی جزائری
- موضوع: نبوت خاصه
- قطع: وزیری
- چاپ و نشر: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
- نوبت چاپ: اول
- تعداد صفحات: ۷۸۰
- تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۹۱
- شمارگان: ۱۰۰۰

با همکاری مؤسسه بنیاد فرهنگی علامه حاج شیخ محمد تقی شیخ شوشتری رحمته الله

تمامی حقوق طبع و نشر محفوظ است

پیشگفتار

بدون شک دوران زندگانی پر برکت حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله درخشنده‌ترین، افتخارآمیزترین دوران حیات بشری، و نقطه اوج کمال انسانی است. در این مقطع تاریخ، خدای متان نور وجود انسانی را به عرصه بروز و ظهور آورد که پرتو خورشید جمال و کمالش سراسر گیتی را روشن ساخت، مرز زمان و مکان را درهم نوردیده و فروغ جاودان و تابناکش را هرگز افول و انزال نباشد، که خدای تعالی درباره او فرموده: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ»؛ ^(۱) «اوست خدایی که رسول خود (محمد صلی الله علیه و آله) را برای هدایت (خلق) و (بلاغ) دین حق فرستاد تا آن را هرچند کافران خوش نداشتند بر همه ادیان عالم غالب گرداند».

صیت عظمت و شخصیت بی نظیر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، بسیاری انظار و اندیشه‌ها را به سوی خود جلب نموده از همان آغاز، اندیشمندان و صاحبان فکر و قلم به نقل و ثبت حوادث، وقایع و رویدادهای زندگانی، و رسالت آسمانی آن رسول گرامی صلی الله علیه و آله پرداخته و آثار و نوشتارهای وزینی که از حد احصاء برون است پدید

آورده‌اند که هرکدام به نوبه خود ارزشمند و در خور استفاده است.

اما در این میان گفتار معصومین علیهم‌السلام به علت مصون بودن از خطا و لغزش و مبالغه‌گویی، از ارزش، اعتبار و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که در دیگر گفتارها نیست.

و در این راستا آنچه که امیرمؤمنان علی علیه‌السلام در وصف بعثت، ویژگی‌ها و مناقب بی‌مانند رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرموده مدرک و سندی قطعی، خدشه‌ناپذیر و جاودان است که برای همه پژوهشگران و حق‌جویان سرچشمه‌ای زلال و کمال مطلوب و مقصود است.

و کتاب حاضر که ترجمه فارسی فصل ششم کتاب «بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه» تألیف علامه بن‌گوار حاج شیخ محمدتقی شیخ شوشتری رحمته‌الله است مشتمل بر همین موضوع (نرسه خاصه) است؛ در این فصل تمام بیانات امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام درباره خصوصیات فردی و اجتماعی و کمالات صوری و معنوی پیامبرگرامی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم که در نهج البلاغه آمده، علمی شیوا، عالمانه و آموزنده بررسی، تفسیر و شرح شده است.

ضمناً یادآور می‌شود که عناوین مطالب از افزوده‌های مترجم است.

امید آن‌که این مجلد که در معرفی مقام و منزلت و سیرت الهام بخش حضرت خاتم الانبیاء صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم است، ما را در راه رسیدن به رضای الهی و اهداف بلند پیامبر عظیم‌الشأن صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ائمه هدی علیهم‌السلام، اسوه و راهنما باشد. إن شاء الله. والسلام.

سید علی محمد موسوی جزایری

دوازدهم جمادی الاولی ۱۴۳۳ ه. ق.

۱۳۹۱/۱/۱۶

فهرست مطالب

● پیش‌گفتار	۵
۱- از خطبه ۱	۷
☆ فلسفه بعثت خاتم پیامبران (علیه السلام)	۷
☆ کسانی که پیامبر (صلی الله علیه و آله) را به نشانه مالیش می‌شناختند	۱۲
☆ میلاد پیامبر (صلی الله علیه و آله) و ظهور اتفاقات شگفت او	۱۶
☆ عقاید و ادیان عرب جاهلی	۱۹
☆ بت و بت‌پرستی در میان اعراب	۲۰
☆ سبب بروز بت‌پرستی	۲۲
☆ رواج آیین‌های گوناگون	۲۴
☆ مناظره رسول خدا (صلی الله علیه و آله) با پیروان ادیان پنجگانه	۲۷
☆ پیامبر (صلی الله علیه و آله) و لقای پروردگار	۴۲
۲- از خطبه ۲	۴۵
☆ ستایش پروردگار	۴۸
☆ پاداش بی پایان حمد خدا	۵۰

- ☆ گواهی پیغمبر ﷺ بر اخلاص ایمان علی علیه السلام ۵۱
- ☆ ویژگی های رسول خدا ﷺ ۵۳
- ☆ اوضاع نابسامان مردم پیش از اسلام ۵۸
- ۳- از خطبه ۳ ۶۵
- ☆ فقر مادی و معنوی عرب جاهلی ۶۵
- ☆ عقاید و ادیان عرب در عصر جاهلیت ۶۹
- ☆ اقسام نکاح در جاهلیت ۷۱
- ☆ نوشابه های مذموم عرب جاهلی ۷۴
- ☆ غذاهای حرام و ناگوار عرب جاهلی ۷۵
- ☆ خونریزی و قطع پیرند خویشاوندی ۷۸
- ☆ بت پرستی شایع ترین آیین عرب جاهلی ۷۸
- ☆ شهادت جوانان بنی سلمه ۸۲
- ☆ سرنگونی «فراض» بت سعد العشیره ۸۴
- ☆ سرنگونی بت «حمام» با ظهور اسلام ۸۵
- ☆ شکستن بت ها به وسیله متوکلین آنها ۸۶
- ☆ ماجرای نابودی بت هایی که در کعبه بودند ۸۸
- ☆ شکستن و سوزاندن بت «ذوالکفین» ۸۹
- ☆ انهدام بتکده های عزری و سواع و فلس ۹۰
- ☆ ماجرای ربوده شدن دو بت «ضیزان» ۹۰
- ☆ ماجرای «اساف» و «نائله» ۹۱
- ☆ شیوع گناهان و فساد در میان عرب جاهلی ۹۲

۹۳	☆ سبب وقوع فجار دوم
۹۴	☆ «خوات» و داستان «ذات النحیین»
۹۵	☆ مسلمان شدن «خوات»
۹۶	☆ درخواست حلال شدن زنا و ربا از سوی اعراب جاهلی
۹۶	☆ اسلام، موجب اصلاح گذشته
۹۸	۴- از خطبه ۸۷
۹۸	☆ از خطبه ۱۵۶
۹۹	☆ وصف روزگاران بعثت پیامبر ﷺ
۹۹	☆ بررسی سند و خطبه
۱۰۱	☆ بشارت بعثت پیامبر گرامی ﷺ
۱۰۳	☆ جنگ‌های معروف عرب در جاهلیت
۱۰۵	☆ روزگاری تاریک و پر آشوب
۱۰۷	☆ غذا از لاشه حیوانات و خون
۱۱۰	۵- از خطبه ۹۲
۱۱۰	☆ وصف حضرت رسول ﷺ
۱۱۲	☆ رسول خدا ﷺ جامع تمام فضائل پیامبران
۱۱۴	☆ مدح و ستایش اهل بیت پیامبر ﷺ
۱۱۵	☆ حسب و نسب والای رسول خدا ﷺ
۱۱۶	☆ بررسی گفتار ابن ابی الحدید
۱۱۷	☆ مردی که خواستار قصاص از پیامبر ﷺ بود
۱۱۸	☆ گفتگوی ابوسفیان با هرقل پادشاه روم درباره رسول خدا ﷺ

- ☆ وصف شمایل و سیرت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۲۳
- ☆ پیامبر صلی الله علیه و آله سه روز در حال انتظار ۱۲۴
- ☆ برنامه پیغمبر صلی الله علیه و آله در خانه ۱۲۴
- ☆ وصف مجلس رسول خدا صلی الله علیه و آله ۱۲۵
- ☆ سکوت پیغمبر صلی الله علیه و آله بر چهارگونه بود ۱۲۸
- ☆ گفتار رسول خدا صلی الله علیه و آله فصل الخطاب ۱۲۸
- ☆ عدالت در حکم رسول خدا صلی الله علیه و آله ۱۳۲
- ☆ رعایت حق تقدم ۱۳۲
- ☆ لاضرر ولا ضرار ۱۳۳
- ☆ آزار مسلمان، ممنوع ۱۳۴
- ☆ بعثت رسول خدا صلی الله علیه و آله پس از دوران تربت ۱۳۴
- ۶- از خطبه ۹۳ ۱۳۶
- ☆ جهل خانمانسوز عرب جاهلی ۱۳۸
- ☆ کوشش رسول خدا صلی الله علیه و آله در ابلاغ موعظه ۱۳۹
- ☆ استقامت پیامبر صلی الله علیه و آله در راه حق ۱۴۰
- ۷- از خطبه ۹۴ ۱۴۲
- ☆ پیامبر صلی الله علیه و آله در بهترین مکان ها ۱۴۳
- ☆ دل های نیکان شیفته و شیدای پیامبر صلی الله علیه و آله ۱۴۵
- ☆ عظمت و شکوه پیامبر صلی الله علیه و آله فوق تصور ۱۴۷
- ☆ پیامبر صلی الله علیه و آله مظهر صفا و صمیمیت ۱۴۸
- ☆ انقلاب در سطح جامعه ۱۴۹

- ☆ پیغمبر ﷺ و حلّ مشکل بدهکار ۱۵۲
- ☆ پیامبر ﷺ با اشاره، فرمان قتل نمی دهد ۱۵۳
- ☆ گفتاری زیبا از ابوالفضل همدانی ۱۵۴
- ۸- از خطبه ۱۰۳ ۱۵۵
- ☆ ویژگی ها و فضائل پیامبر ﷺ ۱۵۵
- ☆ پیامبر ﷺ در کنار عبدالمطلب ۱۵۶
- ☆ رفتار پیامبر ﷺ در کودکی ۱۵۷
- ☆ در مدح رسول خدا ﷺ ۱۵۸
- ☆ عقل و تدبیر پیغمبر ﷺ ۱۵۹
- ☆ صفات برجسته رسول خدا ﷺ ۱۶۰
- ۹- از خطبه ۳۳ ۱۶۳
- ☆ از خطبه ۱۰۲ ۱۶۳
- ☆ حکمت و آثار بعثت پیامبر خدا ﷺ ۱۶۴
- ☆ آغاز کتابت ۱۶۵
- ☆ سوء استفاده از نام آن حضرت ﷺ ۱۶۶
- ☆ اختیار جانشینی با خداست ۱۶۷
- ☆ مدعیان نبوت پس از بعثت رسول خدا ﷺ ۱۶۷
- ☆ جهاد با دشمنان دین ۱۶۸
- ☆ غزوات و سریه های پیغمبر ﷺ ۱۶۹
- ☆ رفتار و سلوک پیامبر ﷺ با مردم ۱۷۰
- ☆ مستهزئین رسول خدا ﷺ و هلاکت آنان ۱۷۳

- ۱۷۵ پیامبر ﷺ باران رحمت الهی
- ۱۷۶ ۱۰ - از خطبه ۱۰۶
- ۱۷۷ رسول خدا ﷺ در بهترین خانه ها
- ۱۷۸ رسول خدا ﷺ از قریش اباطح
- ۱۸۰ وجه انتساب پیامبر ﷺ به «ابی کبشه»
- ۱۸۱ پاسخ مرد تغلبی به قرشی
- ۱۸۱ فرزندان «آکل المرار»
- ۱۸۳ ۱۱ - از خطبه ۱۴۹
- ۱۸۴ استعانت از خداوند برای طرد شیطان
- ۱۸۵ پناه بر خدا از دام های شیطان
- ۱۸۸ فضل و کمال پیامبر ﷺ بی بدل
- ۱۸۹ پیامبر ﷺ خورشید عالم افروز
- ۱۹۰ لغو احکام جاهلی به وسیله اسلام
- ۱۹۱ زنده به گور کردن دختران در جاهلیت
- ۱۹۲ مردم در دوران جاهلیت
- ۱۹۵ ۱۲ - از خطبه ۱۵۹
- ۱۹۶ بعثت پیامبر ﷺ با نور درخشان
- ۱۹۸ شجره سرسبز و پر بار پیامبر ﷺ
- ۱۹۹ زادگاه پیامبر ﷺ مکه و هجرتش به مدینه
- ۲۰۱ حجت پیغمبر ﷺ رسا و موعظه اش شفا بخش
- ۲۰۳ اجرای حد بر یهودی

۲۰۴	☆ توضیح اصطلاح بحیره، سائبه، وصیله و حام
۲۰۷	☆ تلبیه شرک آمیز قریش
۲۰۸	☆ عواقب زیانبار سرپیچی از اسلام
۲۱۰	۱۳ - از خطبه ۱۷۶
۲۱۱	☆ شهادت به یگانگی خداوند از روی اخلاص
۲۱۲	☆ گواهی بر رسالت پیامبر عظیم الشان ﷺ
۲۱۳	☆ پیامبر ﷺ بیان کننده حقایق دین
۲۱۴	☆ پاسخ امام کاظم علیه السلام و حل مشکل
۲۱۶	☆ تبیین حقایق گوناگون
۲۱۹	☆ الطاف و کرامات خدا در باب رسول ﷺ
۲۲۳	۱۴ - از خطبه ۱۷۱
۲۲۳	☆ اوصاف رسول خدا ﷺ
۲۲۵	☆ پیامبر ﷺ بشیر رحمت و نذیر نقت
۲۲۷	۱۵ - از خطبه ۱۸۸
۲۲۷	☆ حمد و ثنای الهی
۲۲۸	☆ وصف رسول خدا ﷺ
۲۲۹	☆ جهاد با دشمن
۲۳۰	☆ استقامت در راه دین خدا
۲۳۱	۱۶ - از خطبه ۱۸۹
۲۳۲	☆ مردم در زمان بعثت حضرت رسول ﷺ
۲۳۳	☆ نابودی بت‌هایی که در کعبه بودند

- ۲۳۴ ☆ تبدیل احرام حج به عمره.
- ۲۳۶ ۱۷ - از خطبه ۱۸۳ ☆
- ۲۳۷ ☆ ویژگی های پیامبر خدا ﷺ.
- ۲۳۹ ☆ داستان اسلام آوردن طفیل بن عمرو.
- ۲۴۱ ☆ سخنان ناروای قریش دلیل بر صدق پیغمبر ﷺ.
- ۲۴۲ ☆ نسخ و نهی از خمس و طواف برهنه در اسلام.
- ۲۴۶ ☆ دعوت جهان شمول پیامبر گرامی ما ﷺ.
- ۲۴۸ ۱۸ - از خطبه ۱۹۳ ☆
- ۲۴۹ ☆ اوضاع آشفته جهان به هنگام بعثت پیامبر ﷺ.
- ۲۵۰ ☆ دعوت پیامبر ﷺ به حق و عدالت.
- ۲۵۲ ۱۹ - از خطبه ۱۹۴ ☆
- ۲۵۲ ☆ جوامع جاهلی در سرایشی سقوط.
- ۲۵۴ ۲۰ - از خطبه ۱۹۶ ☆
- ۲۵۴ ☆ اوصاف رسول خدا ﷺ.
- ۲۵۶ ۲۱ - از خطبه ۱۹۶ ☆
- ۲۵۷ ☆ بعثت رسول خدا ﷺ از نشانه های قیامت.
- ۲۶۱ ☆ پیامبر ﷺ مظهر لطف الهی.
- ۲۶۵ ۲۲ - از خطبه ۲۱۱ ☆
- ۲۶۷ ☆ پیامبر ﷺ پیروز بر دشمنان.
- ۲۶۹ ☆ داستان حزن بن ابی وهب.
- ۲۷۰ ☆ حج رسول خدا ﷺ در ماه ذی الحجه.

۲۳ - از خطبه ۲۲۹	۲۷۱
☆ دعوت عمومی و علنی پیغمبر ﷺ	۲۷۳
☆ ولایت امیرالمؤمنین (علیه السلام) آخرین رسالت پیامبر ﷺ	۲۷۴
☆ پیامبر ﷺ و دعوت قبایل عرب در موسم حج	۲۷۵
☆ الفت و سازش میان خویشان	۲۷۶
۲۴ - از خطبه ۱۳۱	۲۷۸
☆ مشاجرات لفظی در عصر جاهلی	۲۷۹
۲۵ - از خطبه ۱۱۴	۲۸۵
☆ پیامبر ﷺ داعی الی الله	۲۸۵
☆ سخنرانی مهم رسول خدا ﷺ در مکه الوداع	۲۸۷
۲۶ - از خطبه ۹۸	۲۹۰
☆ از خطبه ۸۲	۲۹۰
☆ از خطبه ۸۹	۲۹۰
☆ ویژگی های پیامبر ﷺ	۲۹۰
☆ صداقت پیامبر ﷺ در انجام وظیفه	۲۹۴
۲۷ - از خطبه ۱۹۰	۲۹۸
☆ عبرت گرفتن از سرگذشت امت های سابق	۳۰۲
☆ نقد کلام ابن ابی الحدید	۳۰۳
☆ نقل کلام مسعودی	۳۰۵
☆ بررسی گفتار مسعودی	۳۱۱
☆ سرنوشت قبیله «عدوان»	۳۱۵

- ☆ جنگ بکر بن وائل و تغلب ۳۱۶
- ☆ مثلی برای سرکشی و کفران نعمت خدا ۳۲۰
- ☆ تجاوز و ستم پادشاهان بر ملت‌هایشان ۳۲۲
- ☆ تسلط اردشیر بر عراق و ناخرسندی برخی قبائل عرب ۳۲۵
- ☆ انتقام شاپور ذوالاکتاف از عرب‌ها ۳۲۶
- ☆ جنگ‌های سخت عرب در جاهلیت ۳۲۹
- ☆ حمله بخت النصر به بیت المقدس ۳۳۰
- ☆ سرگذشت بعضی شاهان بنی اسرائیل ۳۳۰
- ☆ عرب جاهلی و زندگور کردن دختران ۳۳۳
- ☆ گفتگوی ابو احیحه با رسول الله ۳۳۹
- ☆ ستایش ابوسفیان از بت «هبل» ۳۳۹
- ☆ مسلط شدن پشه‌ای بر بت‌ها ۳۴۰
- ☆ برکات بعثت پیامبر گرامی ما ﷺ ۳۴۲
- ☆ اعلام آمادگی اصحاب پیغمبر ﷺ برای جهاد ۳۴۳
- ☆ وحدت و اُلفت به برکت رسول خدا ﷺ ۳۴۴
- ☆ نعمت‌های مادی و معنوی در سایه اسلام ۳۴۵
- ☆ مسلمانان حاکمان و زمامداران جهانیان ۳۴۸
- ☆ عزّت و قدرت شکست‌ناپذیر مسلمانان ۳۵۰
- ☆ قرآن و عترت ریسمان طاعت خدا ۳۵۲
- ☆ خیانت ورزی مسلمانان ظاهری ۳۵۳
- ☆ تناقض در رفتار ۳۵۴

۳۵۵	☆ یادآوری نعمت وحدت و برادری
۳۵۶	☆ عقب گرد مسلمانان
۳۶۲	☆ موعظه و هشدار امام علی (ع)
۳۶۳	☆ حضور و وسوسه شیطان در جنگ بدر
۳۶۵	☆ امدادهای الهی در جنگ احزاب
۳۶۷	☆ بحث ادبی
۳۶۹	☆ مثل ها و اندرزهای قرآن
۳۷۲	☆ نتیجه ترک امر به معروف و نهی از منکر
۳۷۴	☆ داستان ابوبصیر اعشى قیس - با ابوسفیان
۳۷۶	☆ ۲۸ - از خطبه ۸۴
۳۷۷	☆ ولایت امیرالمؤمنین (ع) آخرین و بالاترین فریضه
۳۸۰	☆ تنها عمل صالح و رحمت خدا موجب رستگاری
۳۸۳	☆ ۲۹ - از خطبه ۷۰
۳۸۴	☆ از خطبه ۱۰۴
۳۸۶	☆ سند خطبه
۳۸۷	☆ کیفیت صلوات فرستادن بر رسول خدا (ص)
۳۸۹	☆ بررسی واژه (دحو)
۳۹۲	☆ ویژگی های رسول خدا (ص)
۴۰۰	☆ دعای خیر برای پیامبر گرامی (ص)
۴۰۳	☆ داستان مرد یهودی که از پیغمبر (ص) مالی طلب داشت
۴۰۶	☆ پنج خصلت که پیغمبر (ص) از خدا درباره علی (ع) خواست

- ☆ «وسيله» که خدا به پيامبرش وعده داده..... ۴۰۷
- ☆ دعا و صلوات صحيفه علويه..... ۴۰۹
- ۳۰- از حکمت ۳۶۱..... ۴۱۴
- ☆ صلوات بر پيغمبر ﷺ موجب استجاب دعا..... ۴۱۴
- ☆ بررسی معنای صلوات بر پيغمبر ﷺ..... ۴۱۵
- ☆ وجوب صلوات به هنگام ذکر نام پيغمبر ﷺ..... ۴۲۰
- ☆ ثواب صلوات بر رسول خدا ﷺ..... ۴۲۰
- ☆ عرضه شدن صلوات در روز جمعه بر پيامبر ﷺ..... ۴۲۱
- ☆ صلوات بر اهل بيت پيغمبر ﷺ..... ۴۲۲
- ☆ صلوات بر پنج تن آل عبا..... ۴۲۳
- ☆ دشمنی احمد بن حسين ضبي با اهل بيت ﷺ..... ۴۲۵
- ☆ گفتگوی مأمون با ابراهيم بن مهدي..... ۴۲۶
- ☆ داستان همجاری با قبر رسول خدا ﷺ..... ۴۲۷
- ☆ متنبه شدن غلام خراسانی که شراب می نوشید..... ۴۳۰
- ☆ ختم دعا با صلوات بر محمد و آل محمد..... ۴۳۲
- ☆ بررسی گفتار ابن ابی الحديد..... ۴۳۴
- ☆ ابراهيم بن مخرمه و سفاح..... ۴۳۵
- ☆ داستان ابو دلامه با ابودلف..... ۴۳۵
- ۳۱- از خطبه ۱۹۲..... ۴۳۷
- ☆ حمد و ستایش الهی..... ۴۳۸
- ☆ پیام الهی داود به دانیال..... ۴۳۸

۴۴۰	☆ گفتگوی قریش با ابوطالب دربارهٔ پیامبر ﷺ
۴۴۳	☆ صبر و استقامت رسول خدا ﷺ
۴۴۴	☆ صدر از سدرۃ المنتهی برای پیامبر ﷺ
۴۴۵	☆ نسبت‌های ناروای مشرکان به پیامبر ﷺ
۴۴۶	☆ اظهار مباحات معاویه
۴۴۷	☆ پاسخ مرد یمنی به معاویه
۴۴۸	☆ آزارهای کفار قریش نسبت به پیامبر خدا ﷺ
۴۵۰	☆ تجمع احزاب و گروه‌ها برای جنگ با رسول خدا ﷺ
۴۵۴	۳۲- نامهٔ ۹
۴۵۵	☆ بررسی سند نامه
۴۵۷	☆ نامهٔ معاویه به امام علی
۴۵۸	☆ شکنجه‌ها و آزار قریش نسبت به رسول خدا ﷺ
۴۶۲	☆ حمایت ابوطالب از رسول خدا ﷺ
۴۶۵	☆ حمایت ابولهب از پیامبر ﷺ به خاطر خویشاوندی
۴۶۶	☆ حمایت طلیب بن عمرو و مادرش از پیامبر ﷺ
۴۶۷	☆ مسلمانان قریش در امان
۴۶۸	☆ اهل بیت پیغمبر ﷺ در پیشاپیش صفوف رزمندگان
۴۷۰	☆ ستایش و تمجید معتضد از اهل بیت رسول خدا ﷺ
۴۷۲	☆ عبیده بن حارث و شهادت او در جنگ بدر
۴۷۹	☆ واقعهٔ جانشوز شهادت حضرت حمزه
۴۸۱	☆ شهادت جناب جعفر در جنگ موته

- ☆ نقل و نقد گفتار ابن ابی الحدید ۴۸۳
- ☆ چرا و چگونه خالد بن ولید «سیف الله» نامیده شد ۴۸۷
- ☆ اهل بیت پیغمبر ﷺ حامیان و نگهبانان آن حضرت ۴۹۲
- ☆ ۳۳ - حکمت ۹ ۴۹۵
- ☆ بیان سید رضی رحمه الله ۴۹۵
- ☆ سند حکمت ۴۹۶
- ☆ رسول خدا ﷺ یگانه نقطه امید ۴۹۷
- ☆ شجاعت و دلوری پیغمبر ﷺ ۴۹۸
- ☆ شرح گفتار سید رضی رحمه الله ۴۹۹
- ☆ نهیب رسول خدا ﷺ بر مسلمانیان در جنگ حنین ۵۰۳
- ☆ به هلاکت رسیدن ابی بن خلف تا سیزده رسول خدا ﷺ ۵۰۶
- ☆ ۳۴ - از خطبه ۵۶ ۵۰۸
- ☆ گفتار ابن ابی الحدید راجع به علت ایراد این خطب امام ﷺ ۵۰۹
- ☆ گفتار ابن میثم درباره علت ایراد خطبه ۵۱۰
- ☆ وجه جمع میان دو قول ۵۱۱
- ☆ اصحاب رسول خدا ﷺ و کشتن نزدیکان خود در جنگها ۵۱۲
- ☆ دو برادر جانباز که آماده جهاد شدند ۵۱۹
- ☆ جهاد و مبارزه دلاورانه یاران با وفای پیامبر ﷺ ۵۲۰
- ☆ مجاهدی که دست خود را دور انداخت ۵۲۲
- ☆ گاه پیروزی و گاه شکست ظاهری ۵۲۳
- ☆ نمازش را بیش از جانش دوست می داشت ۵۲۵

- ☆ پایداری در برابر تیرهای دشمن ۵۲۶
- ☆ ذلت کفار و عزت مسلمانان ۵۲۷
- ☆ مؤده پیروزی کامل ۵۲۹
- ☆ اندک بودن یاران صدیق امیرالمؤمنین علیه السلام ۵۳۱
- ☆ ۳۵ - از خطبه ۹۵ ۵۳۴
- ☆ بررسی سند خطبه ۵۳۵
- ☆ وصف یاران صدیق رسول خدا صلی الله علیه و آله ۵۳۷
- ☆ شب در حال سجده و قیام ۵۴۰
- ☆ یاد معاد و حساب و کتاب اعمال ۵۴۱
- ☆ اشک ریزان، تن لرزان ۵۴۳
- ☆ مرد ذمی که مسلمان شد ۵۴۴
- ☆ ۳۶ - حکمت ۹۶ ۵۴۶
- ☆ عمل به آیین پیامبران موجب قرب به آنان ۵۴۷
- ☆ ملاک دوستی و دشمنی با پیامبر صلی الله علیه و آله ۵۴۸
- ☆ پسر نوح با بدان بنشست، خاندان نبوتش گم شد ۵۴۹
- ☆ حسد و نسب به کار نمی آید ۵۵۱
- ☆ شرافت و بزرگی به پرهیزکاری است ۵۵۲
- ☆ صفات شیعه ۵۵۳
- ☆ عمل صالح موجب نجات است ۵۵۵
- ☆ ۳۷ - از خطبه ۲۱۲ ۵۵۸
- ☆ نیاکان پیامبر صلی الله علیه و آله، یکتا پرست و پاک سرشت ۵۵۸

- ☆ نسب پاک و مطهر رسول خدا ﷺ ۵۵۹
- ☆ تفسیر آیه: (لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ ...) ۵۶۲
- ☆ داستان زبیر و نفیل پدر خطاب ۵۶۵
- ☆ شهادت تاریخ ۵۶۸
- ☆ گفتگوی مصعب بن زبیر با سران بصریان ۵۷۲
- ☆ ۳۸- از خطبه ۲۳۴ ۵۷۵
- ☆ اسامی سال‌های هجرت پیامبر ﷺ ۵۷۶
- ☆ سرگذشت هجرت رسول خدا ﷺ و پیوستن امیرالمؤمنین علی به آن ۵۷۷
- ☆ منازل بین راه ۵۸۳
- ☆ گفتارهای مشابه ادبی ۵۸۷
- ☆ ۳۹- از خطبه ۱۵۸ ۵۹۰
- ☆ رسول خدا ﷺ بهترین اسوه و الگو ۵۹۳
- ☆ زندگی ساده و بی آرایش پیامبر خدا ﷺ ۵۹۵
- ☆ رسول خدا ﷺ کم خوراک‌ترین مردم ۵۹۸
- ☆ رسول خدا ﷺ و غذای دخترش فاطمه ۵۹۹
- ☆ دنیا در نظر رسول خدا ﷺ ۶۰۱
- ☆ رفتار و سیره عملی رسول خدا ﷺ ۶۰۴
- ☆ عدی بن حاتم، مهمان پیامبر ﷺ ۶۰۵
- ☆ پیامبر ﷺ بر الاغ برهنه سوار می‌شد ۶۰۶
- ☆ دستور پیامبر ﷺ به نهان ساختن پرده‌ای که نقش صورت داشت ۶۰۹

- ☆ روگردانی پیامبر ﷺ از دنیا ۶۱۰
- ☆ داستان پیامبر ﷺ و دو چوپان که از آنان شیر خواست ۶۱۵
- ☆ اندرز قاضی منذر به حاکم اندلس ۶۱۵
- ☆ پیروی از پیامبر ﷺ موجب رستگاری ۶۱۶
- ☆ خجروه‌های همسران پیامبر ﷺ ۶۱۸
- ☆ ۴۰- از خطبه ۱۰۷ ۶۲۰
- ☆ نگاه رسول خدا ﷺ به دنیا ۶۲۱
- ☆ مال دنیا نشانه نیکبختی نیست ۶۲۴
- ☆ دوستی دنیا سرآمد گناهان ۶۲۵
- ☆ تبلیغ رسالت و اتمام حجت بر من خدا ﷺ ۶۲۶
- ☆ ۴۱- از خطبه ۱۹۰ ۶۲۹
- ☆ بزرگترین فرشته به همراه رسول خدا ﷺ ۶۲۹
- ☆ خصال نیکو و اخلاق پسندیده رسول خدا ﷺ ۶۳۲
- ☆ عظمت و کمال صداقت پیغمبر ﷺ ۶۳۴
- ☆ بزرگواری رسول خدا ﷺ ۶۳۶
- ☆ ۴۲- از خطبه ۱۹۰ ۶۳۷
- ☆ چهار معجزه از رسول خدا ﷺ ۶۴۰
- ☆ شماره معجزات پیغمبر ﷺ ۶۴۰
- ☆ مناظره پیامبر خدا ﷺ با سران قریش ۶۴۱
- ☆ معجزه شق القمر ۶۵۵
- ☆ نمونه‌هایی از غیب‌گویی‌های پیامبر خدا ﷺ ۶۵۸

- ☆ خبر دادن رسول خدا ﷺ از کشته شدن بعضی از آن مشرکان ۶۶۱
- ☆ بررسی گفتار ابن میثم در زمینه مقتولان جنگ بدر ۶۶۲
- ☆ خبر دادن از وقوع جنگ احزاب به رهبری ابوسفیان ۶۶۳
- ☆ اطاعت درخت از فرمان رسول خدا ﷺ ۶۶۵
- ☆ امیرالمؤمنین علیه السلام در کنار رسول خدا ﷺ ۶۶۸
- ☆ درخواست‌های مکرر قوم ۶۶۹
- ☆ اطاعت درخت از رسول خدا ﷺ به روایت دیگر ۶۷۰
- ☆ معجزه موسی بن جعفر علیه السلام در احضار درخت ۶۷۲
- ☆ خرما بر آوردن خشک بر اثر دعای امام مجتبی علیه السلام ۶۷۴
- ☆ میوه دادن درخت خشکیده به برکت امام جواد علیه السلام ۶۷۴
- ☆ امیرالمؤمنین علیه السلام اولین ایمان او بدو به رسول خدا ﷺ ۶۷۵
- ☆ کفر ورزی سران قریش ۶۷۵
- ☆ اثبات نبوت پیامبر ﷺ از راهی که آن را انکار می‌کردند ۶۷۶
- ☆ نص رسول خدا ﷺ بر خلافت امیرالمؤمنین علیه السلام ۶۸۲
- ☆ معجزه پیامبر ﷺ در چسبیدن سنگ به دست ابوجهل ۶۸۵
- ☆ پیمان نامه‌ای که خوراک موریانه شد ۶۸۵
- ☆ اثر نفرین رسول خدا ﷺ درباره بعضی از قریش ۶۸۷
- ☆ مسیله کذاب و پاره‌ای معجزات وارونه او ۶۸۸
- ☆ ۴۳- از حکمت ۱۶ ۶۹۱
- ☆ گفتار رسول خدا ﷺ در ستودن خضاب ۶۹۲
- ☆ توضیح و تبیین گفتار رسول خدا ﷺ ۶۹۲

- ☆ فلسفه هروله پیغمبر ﷺ در طواف ۶۹۳
- ☆ فلسفه پاره‌ای از احکام ۶۹۳
- ☆ ستودن خضاب بستن ۶۹۵
- ☆ ۴۴- از خطبه ۲۳۳ ۶۹۶
- ☆ گفتار امام علی (ع) به هنگام غسل دادن رسول خدا ﷺ ۶۹۶
- ☆ فرازی از خطبه «وسيله» در وصف رسول خدا ﷺ ۶۹۸
- ☆ در ثناء رسول خدا ﷺ ۷۰۲
- ☆ سختی مصیبت رسول خدا ﷺ بر اهل بیت آن حضرت ﷺ ۷۰۵
- ☆ همه مردم در ماتم پیغمبر ﷺ برابرند ۷۰۹
- ☆ بعضی از اختصاصات رسول خدا ﷺ ۷۱۰
- ☆ کیفیت نماز خواندن بر جنازه پیغمبر ﷺ ۷۱۲
- ☆ ویژگی‌های دیگر رسول خدا ﷺ ۷۱۳
- ☆ گریه بی امان فاطمه (ع) در سوگ پدر ۷۱۶
- ☆ در سوگ عزیزان ۷۱۸
- ☆ اشعار خنساء در مرثیه برادرش ۷۱۹
- ☆ این همه سوگواری در مصیبت پیامبر ﷺ ناچیز است ۷۲۰
- ☆ از مرگ چاره‌ای نیست ۷۲۰
- ☆ در محضر پروردگارت از مایاد کن ۷۲۱
- ☆ شرح وفات رسول خدا ﷺ ۷۲۳
- ☆ رو آوردن فتنه‌ها ۷۲۴
- ☆ اشعار ابو محمد تمیمی در ثناء یزید بن مزید شیبانی ۷۲۵

- ۴۵ - از خطبه ۲۹۲ ۷۲۹
- ☆ مرتبه خوانی امیرالمؤمنین علیه السلام بر قبر رسول خدا صلی الله علیه و آله ۷۲۹
- ☆ سوگواری فاطمه زهرا علیها السلام برای پیامبر خدا صلی الله علیه و آله ۷۳۱
- ☆ سوگواری برای حسین علیه السلام ۷۳۲
- ☆ مجازات زنان هرزه ۷۳۳
- ☆ نقل فرازی ادبی ۷۳۴
- ☆ آسانی مصیبت‌ها در برابر مصیبت پیامبر صلی الله علیه و آله ۷۳۵
- ☆ نقل بعضی از مراثی ۷۳۶
- ۴۶ - از حکمت ۴۷ ۷۳۸
- ☆ امام علیه السلام تا آخر عمر در سوگ وفات پیغمبر صلی الله علیه و آله ۷۳۸
- ☆ گفتار لطیف در علت ترک خضاب ۷۳۹
- ☆ علت ترک خضاب امام علیه السلام ۷۴۰
- ۴۷ - از حکمت ۸۸ ۷۴۲
- ☆ امان از عذاب خدا ۷۴۲
- ☆ پیغمبر صلی الله علیه و آله امان از عذاب خدا ۷۴۳
- ☆ امان باقی، استغفار ۷۴۵
- ☆ تفسیر آیه بنا به نقل قمی ۷۴۶
- ☆ تفسیر آیه بنا به روایت کافی ۷۴۷
- ☆ گفتاری از امیرالمؤمنین علیه السلام در وصف رسول خدا صلی الله علیه و آله ۷۴۷
- ☆ گفتاری در وصف شمایل و اخلاق خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله ۷۴۸
- فهرست منابع و مأخذ ۷۵۰
- فهرست مطالب ۷۶۰